

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1To/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114011533
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Pirkovská
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8114011533.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Evy Pirkovskej a sudcov JUDr. Evy Rešatkovej a JUDr. Vladimíra Monoka na verejnom zasadnutí konanom 09.10.2019, v trestnej veci proti odsúdenému P. B. pre zločin obchodovania s ľuďmi podľa § 179 ods. 1 Tr. zákona, o odvolaní poškodenej P. G. proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/142/2014 zo dňa 25.11.2016 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. f/, ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

odsúdenému P. B., nar. XX.XX.XXXX v X., bytom E. - K. č. XX,

u k l a d á

podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku p o v i n n o s ť uhradiť poškodenej P. G., nar. XX.XX.XXXX v X., bytom U. C. Q., X. XXX/X, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia škodu vo výške 21.424,- eur (dvadsaťjedentisíc štyristodvadsaťštyri) a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur (desať tisíc).

Podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku poškodenú so zvyškom nároku na náhradu škody o d k a z u j e na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom uznal okresný súd obžalovaného P. B. vinným zo zločinu obchodovania s ľuďmi podľa § 179 ods. 1 Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

- v presne nezistenej dobe mesiaca október 2013 v Prešove využil zlú sociálnu a finančnú situáciu P. G. a pod zámienkou dobre platenej práce čašníčky a upratovačky v Talianskej republike ju zlákal a na vlastné náklady prepravil svojim motorovým vozidlom značky Seat Toledo bielej farby EVČ: X. XXX M. do Talianskej republiky, do mesta Bolzano a následne do mesta San Severo, kde ju v presne nezistenom čase od mesiaca október 2013 do mesiaca marec 2014 pod vyhrážkami, že ju v Talianskej republike nechá bez finančných prostriedkov, prinútil k prostitúcii.

Za to mu podľa § 179 ods. 1 Tr. zákona, § 38 ods. 2 Tr. zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zákona ho na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku poškodenú P. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. C., X. č. XXX/X, Q., zastúpenú P. J. L., AK B. B., O. XX, odkázal s nárokom na náhradu škody na civilné konanie.

Proti tomuto rozsudku podala poškodená v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho splnomocnenca odvolanie. Uvádza v ňom, že rozsudok napáda pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, teda v tej časti, v ktorej jej nebola priznaná náhrada škody priamo v trestnom konaní, ale bola odkázaná na civilné konanie. Zotrváva na argumentoch prednesených jej splnomocnencom v rámci záverečnej reči a na argumentoch, ktoré boli obsiahnuté v odvolaní zo dňa 19.06.2015, keďže napadnuté rozhodnutie je v tejto časti identické s rozhodnutím, ktoré ňou bolo napadnuté odvolaním zo dňa 19.06.2015. Nárok na náhradu škody si prostredníctvom skoršieho splnomocnenca uplatnila do skončenia vyšetrovania včas, čo potvrdil aj odvolací súd. Nevidí žiaden relevantný rozdiel medzi uplatnením nároku s poznámkou, že vyčíslenie bude urobené neskôr a uplatnením nároku s nejakou minimálnou škodou a v tejto súvislosti jej teda nemožno nič vytýkať. Skorším splnomocnencom poškodenej nebol vyškolенý a kvalifikovaný advokát ale Slovenská katolícka charita, ktorá sa venuje predovšetkým sociálnej práci s obeťami obchodovania s ľuďmi. Pokiaľ by v konečnom dôsledku poškodenej nebol v trestnom konaní priznaný nárok na náhradu škody a to s odôvodnením aké k nemu zaujal odvolací súd v uznesení zo 06.10.2015, tak by nárok na náhradu škody nebol poškodenej priznaný v dôsledku toho, že jej nebola v konaní poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc už v prípravnom konaní. Pokiaľ by bola nútená uplatniť nárok na náhradu škody v civilnom konaní, po absolvovaní trestného konania, tak by vlastne pri jej práve na náhradu škody nemala k dispozícii účinný prostriedok nápravy a opakovane by mohlo dôjsť k jej sekundárnej viktimizácii. Ďalším podaním označeným ako doplnenie dôvodov odvolania poukazuje na to, že z ustanovenia

§ 287 ods. 1 Tr. poriadku vyplýva, že ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil. O náhrade škody má byť spravidla rozhodnuté aj preto, že pre poškodeného je procesne náročné a tiež zdĺhavé domáhať sa nároku na náhradu škody v dvoch konaniach, v trestnom aj občianskoprávnom, ktoré majú dva základné stupne a to pre poškodeného znamená, že po tom, čo mu bola obvineným spôsobená škoda, tak ešte musí s obvineným absolvovať niekoľkoročné konania, v ktorých sa mnohé úkony vykonávajú opakovane a opakovane sa musí ako obeť stretávať s páchatelom, ktorý mu ublížil. V tomto prípade je opakované vykonávanie úkonov a strety poškodenej s obvineným nevhodné vzhľadom na charakter trestnej činnosti a v konečnom dôsledku by to mohlo viesť až k zásahu do ľudskej dôstojnosti v rozpore s čl. 19 Ústavy SR. V zmysle čl. 15 ods. 2 a 3 Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi každá strana ustanoví vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku právo na právnu pomoc a bezplatnú právnu pomoc pre obeť podľa podmienok ustanovených jej vnútroštátnym právnym poriadkom. Každá zmluvná strana ustanoví vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku právo obeť na odškodnenie od páchatelov. Zo smernice Európskeho parlamentu a rady 2011/36/EU z 05.04.2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obeť obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV okrem iného vyplýva, že bez toho, aby bolo dotknuté právo na obhajobu a v súlade s individuálnym posúdením osobnej situácie obeť príslušnými orgánmi, členské štáty zabezpečia osobitné zaobchádzanie s obeťami obchodovania s ľuďmi, aby sa predišlo ich sekundárnej viktimizácii a to tak, že v najširšom možnom rozsahu a v súlade s kritériami stanovenými vo vnútroštátnom práve, ako aj s pravidlami týkajúcimi sa diskrečného práva justičných orgánov, praxou a usmerneniami zabráni zbytočnému opakovaniu vylúču v priebehu vyšetrovania trestného stíhania a súdneho konania, vizuálnemu kontaktu obeť s obžalovaným, a to aj v priebehu výpovede, výpovedi na verejnom pojednávaní, ako aj zbytočnému kladeniu otázok týkajúcich sa súkromného života. Ona má za to, že pokiaľ nebude o náhrade jej vzniknutej škody rozhodnuté v trestnom konaní, bude to znamenať, že v Slovenskej republike nemala k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy vo vzťahu k jej právam, ktoré boli porušené. Rozsudok považuje za zásadne nesprávny aj v tej časti, v ktorej súd zo skutku vypustil „v dôsledku čoho P. G. trpí od návratu na územie Slovenskej republiky v mesiaci máj 2014 postraumatickou stresovou poruchou s dobou liečenia nad 42 dní“. Poukázal na to, čím okresný súd tento svoj postup odôvodnil a to, že aj

z uvedeného dôvodu nepriznal poškodenej náhradu škody v zmysle bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku posttraumatickej stresovej poruchy podľa správy psychiatra F. J. A. zo dňa 12.02.2015. Znalecké dokazovanie, ktoré bolo v konaní vykonané podľa neho jasne preukázalo, že posttraumatická stresová porucha je dôsledkom práve trestného činu obžalovaného. Okresný súd závery znaleckých posudkov spochybnil len na základe toho, že sa na pojednávaní riešila skôr neskúmaná otázka, či posttraumatická stresová porucha mohla poškodenej vzniknúť v dôsledku hypotetických hrozieb zo strany polície voči poškodenej v súvislosti s platbou falošnou bankovkou. Znalkyňa nemala bližšie vedomosti o tejto záležitosti a len vo všeobecnej rovine sa na pojednávaní vyjadrila, že aj platenie falošnou bankovkou by mohlo byť spúšťačom takejto posttraumatickej stresovej poruchy. Znalkyňa sa teda vyjadrovala len vo všeobecnej rovine, nie konkrétne vo vzťahu k poškodenej a na záver svojej výpovede uviedla, že svoj znalecký posudok nechce v ničom doplniť ani pozmeniť, takže znaleckým dokazovaním ostalo preukázané, že posttraumatickú stresovú poruchu u poškodenej spôsobil práve trestný čin obžalovaného. Má za to, že platenie falošnou bankovkou, o ktorej navyš nevedela, že je falošná, a ani výsluch na polícii ohľadom tejto bankovky, nespôsobil posttraumatickú stresovú poruchu poškodenej. Neboli zistené žiadne skutočnosti ohľadom výsluchu na polícii v súvislosti s bankovkou na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru o takom postupe polície, ktorý by mohol posttraumatickú stresovú poruchu u poškodenej vyvolať. Znalkyňa pripustila možnosť, že takáto porucha môže vzniknúť aj v dôsledku dobrovoľného vykonávania prostitúcie. Ide len o hypotézu, ktorá nemá žiadny priamy vplyv na posudzovanie skutku obžalovaného. Aj okresný súd uznal, že trestný čin obchodovania s ľuďmi spáchaný bol a to v dôsledku podvodného konania obžalovaného, ale predovšetkým v dôsledku zneužitia zraniteľného postavenia poškodenej. Za situácie, ak sú použité prostriedky zlákania vymedzené v § 179 ods. 1 Tr. zákona, tak by sa nemohlo prihliadať ani na eventuálny súhlas poškodeného, a teda takéto konanie poškodeného by nemohlo byť považované za dobrovoľné, pretože boli použité prostriedky zlákania vymedzené v Trestnom zákone. Podľa čl. 2 ods. 2 Smernice 2011/36EU osoba sa nachádza v zraniteľnom postavení keď nemá inú reálnu alebo prijateľnú možnosť než sa podvoliť súvisiacemu zneužitiu. Keď sa obeť nachádza v zraniteľnom postavení, ktoré páchatel zneužije a obeť vykorisťuje, tak nemožno hovoriť o dobrovoľnom konaní zo strany obeť, pretože ak by obeť mala inú reálnu alebo prijateľnú možnosť, tak by tak nekonala. Za takejto situácie nemožno vyvracať závery znaleckých posudkov tým, že znalkyňa vo všeobecnej rovine pripustila možnosť vzniku posttraumatickej stresovej poruchy aj v dôsledku dobrovoľného výkonu prostitúcie, keď v prejednávacom prípade v žiadnom prípade o dobrovoľnom výkone prostitúcie nemožno hovoriť. Je teda zrejmé, že ani jedna z hypotéz uvádzaných súdom pre vylúčenie posttraumatickej stresovej poruchy ako dôsledku konania obžalovaného nie je relevantná. Napriek tomu, že trestné konanie predstavuje predovšetkým vzťah medzi páchatelom a štátom, štát má povinnosť zaistiť ochranu základných práv a to aj prostredníctvom efektívneho trestného konania. Obzvlášť dôležité je to pri závažných trestných činoch a to aj trestných činoch, pri ktorých dochádza k vykorisťovaniu ľudských bytostí a k zásahom do ich ľudskej dôstojnosti. Poškodený v trestnom konaní nie je len prostriedok na odsúdenie páchatel'a, ale ide o ľudskú bytosť, ktorá má svoje práva. Pri neefektívnom trestnom konaní vo vzťahu k poškodenému dochádza k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Poškodená sa s traumatickými udalosťami z Talianska a posttraumatickou stresovou poruchou bude vysporiadávať zrejme celý život. Zámerom pri podanom odvolaní je, aby trestné konanie bolo čo najskôr ukončené, a aby poškodenej bola čo najskôr poskytnutá náhrada za jej ujmu. Obchodovanie s ľuďmi je závažný zločin, ktorý ničí jeho obeť po fyzickej, ale ešte viac po psychickej stránke. Bez toho, aby obžalovaný uznaný nebol za vinného zo skutku, v dôsledku ktorého vznikla poškodenej posttraumatická stresová porucha a skutok obžalovaného nebol riadne právne kvalifikovaný, nebude fungovať individuálna ani generálna prevencia. Poškodená bola neprimeraným spôsobom zaťažaná už v prípravnom konaní, keď jej spočiatku vyšetrovateľ neveril a nevedol jej výsluchy ohľaduplným spôsobom. Následne súd trval na jej výsluchu napriek tomu, že to znalci neodporúčali. V konaní neboli vykonané opatrenia na minimalizáciu dosahu trestného konania na poškodenú, nebol vyhotovený napríklad videozáznam z jej výsluchu na polícii, zbytočne boli opakované výsluchy poškodenej. Poškodená konanie absolvovala predovšetkým vďaka podpore zo strany sociálnych pracovníkov. Trestné konanie možno ukončiť uznaním obžalovaného za vinného zo skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba, teda vrátane vypustenej časti. Takéto ukončenie trestného konania je možné aj bez ďalšieho zaťažovania poškodenej. Ak bolo zistené, že obžalovaný sa dopustil trestného činu obchodovania s ľuďmi a ak by aj nebolo uznané, že posttraumatická stresová porucha vznikla práve v dôsledku trestného činu obžalovaného, pričom dôrazne trvá na tom, že bola spôsobená v dôsledku konania obžalovaného, tak nie je vôbec zrejmé, prečo nebolo uznané, že obžalovaný svojím konaním vystavil poškodenú minimálne hrozbe ťažkej ujmy na zdraví. Navrhla preto,

aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti tak, že obžalovaného zaviazal na náhradu škody v uplatnenej výške 166.254,- Eur.

O podanom odvolaní poškodenej už raz krajský súd konal a rozhodol, keď svojim uznesením sp. zn. 1To 9/2017 zo dňa 05.04.2017 odvolanie poškodenej podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd tým, že podľa jeho názoru, nebol nárok na náhradu škody zo strany poškodenej uplatnený riadne a poukázal v tejto súvislosti na ustanovenie § 287 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1 uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený, ako aj ustanovenie § 46 ods. 3 Tr. poriadku, podľa ktorého poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd odsudzujúcim rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, pričom z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Krajský súd v rozhodnutí uviedol, že podľa jeho názoru, nebol nárok na náhradu škody uplatnený riadne, keďže podaním zo dňa 18.11.2014 vtedajšia splnomocnenkyňa poškodenej uviedla, že žiada náhradu škody, avšak výška škody uvedená nebola.

Ústavný súd Slovenskej republiky však Nálezom sp. zn. III. ÚS 759/2017 zo dňa 05.02.2019 rozhodol, že postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 1To 9/2017 a jeho uznesením zo dňa 05.04.2017 boli porušené základné práva P. G. na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, podľa čl. 19 ods. 2, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že uvedeným nálezom Ústavného súdu SR a právnym názorom v ňom prezentovaným je krajský súd viazaný, prejednal napadnutý rozsudok v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkávané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 a dospel k záveru, že odvolanie poškodenej je možné považovať za sčasti dôvodné.

Vo vzťahu k tej časti dôvodov odvolania poškodenej, v ktorej namieta správnosť záverov súdu prvého stupňa týkajúcich sa výroku o vine, teda namieta správnosť skutkových zistení prezentovaných v napadnutom rozsudku (a v dôsledku toho evidentne aj právnej kvalifikácie konania obžalovaného), považuje krajský súd za potrebné uviesť, že na podklade odvolania poškodeného nie je možné správnosť výrokov o vine či treste preskúmať.

Krajský súd môže totiž z podnetu podaného odvolania preskúmať len správnosť tých výrokov napadnutého rozsudku a konanie týmto výrokom predchádzajúce, vo vzťahu ku ktorým je odvolateľ oprávnený odvolanie podať.

Okruh osôb, ktoré môžu rozsudok odvolaním napadnúť, aj to, voči ktorým výrokom rozsudku môžu odvolanie podať, je upravený v ustanovení § 307 Tr. poriadku.

Podľa § 307 ods. 1 Tr. poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť

- a) prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokolvek výroku,
- b) obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe,
- c) poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody,
- d) zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci.

Podľa § 307 ods. 2 Tr. poriadku osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku, môže ho napadnúť aj preto, že takýto výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že poškodený je oprávnený podať odvolanie len proti výroku o náhrade škody, resp. preto, že takýto výrok chýba.

Aj keď Ústavný súd SR v odôvodnení svojho nálezu poukazuje na nesprávnosť právneho záveru okresného súdu v tom, že v tej časti, v ktorej tvrdí, že nebolo jednoznačne preukázané, že by v súvislosti s trestnou činnosťou obžalovaného mohla u poškodenej vzniknúť posttraumatická stresová porucha, vzhľadom na to rozsudok okresného súdu nebol nálezom Ústavného súdu SR zrušený a došlo ním k zrušeniu len uznesenia krajského súdu, nemôže krajský súd v tomto štádiu konania z podnetu odvolania poškodenej v žiadnom prípade meniť skutkové či právne závery súdu prvého stupňa vo výroku o vine tak, ako to bolo vyššie uvedené.

Napriek tomu, že v skutkovej vete napadnutého rozsudku nie je výslovne konštatované, že poškodená P. G. v dôsledku konania obžalovaného uvedeného vo výrokovej časti rozsudku trpí od návratu na územie Slovenskej republiky v mesiaci máj 2014 posttraumatickou stresovou poruchou, podľa názoru krajského súdu, uvedená okolnosť nebráni tomu, aby pri posudzovaní oprávnenosti uplatneného nároku poškodenej na náhradu škody nemohlo byť preskúmané, či ňou uplatnený nárok v tejto časti je dôvodný a či teda posttraumatická stresová porucha poškodenej vznikla v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného, resp. teraz už odsúdeného P. B..

Za týmto účelom krajský súd na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie a to výsluchom znalkyne F. D. F. A., ktorá spolu s F. A. G. v tomto konaní vypracovala znalecký posudok, pričom na jeho záveroch podľa výpovede znalkyne zotrvávajú. Znalkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že u poškodenej P. G. zistili jednoznačné diagnostické kritériá, ktoré ich oprávňovali pre záver, že menovaná trpí na posttraumatickú stresovú poruchu. Táto porucha patrí medzi reaktívne poruchy, ktoré sú vyvolávané nejakým nepriaznivým psychologickým faktorom, nejakou silnou psychotraumatizáciou. K vzniku poruchy dochádza v priebehu niekoľkých týždňov, až mesiacov, kedy táto traumatizácia pôsobí, resp. aj po ukončení týchto traumatizujúcich faktorov. Prejavuje sa celkovým komplexom úzkostného a depresívneho syndrómu a je v nej navyše i prítomnosť tzv. flashbackov, teda opakovaného prežívania traumatických udalostí v podobe živých spomienok, aj počas spánku vo forme snov. V rámci posttraumatickej stresovej poruchy je prítomné aj vyhýbanie sa okolnostiam a miestam, ktoré môžu tejto osobe pripomínať traumatické udalosti. I samotná reprodukcia prežitých udalostí či už počas úkonov orgánov činných v trestnom konaní, v rámci znaleckého vyšetrovania i v rámci súdneho pojednávania, vedie k znovu prežívaniu daných udalostí a vždy aktuálne objavených úzkostných a depresívnych stavov, čo aj ona sama videla počas súdneho pojednávania na okresnom súde. Posttraumatická stresová porucha v prípade poškodenej vznikla ako reakcia na nútenú prostitúciu v zahraničí, tá bola menovanou prežívaná ako mimoriadne intenzívna, takže možno konštatovať, že vznik posttraumatickej stresovej poruchy u poškodenej je v príčinnej súvislosti s vyšetrovanou udalosťou ako následok tohto trestného činu. Z dostupnej zdravotnej dokumentácie, ani anamnestických údajov nebolo zistené, že by predtým, než odišla do zahraničia, trpela poškodená nejakými psychickými poruchami v zmysle posttraumatickej stresovej poruchy. Symptomatika uvedenej poruchy sa u poškodenej začala rozvíjať po jej návrate na Slovensko od mája 2014 a jednoznačne bola diagnostikovaná ošetrojúcim lekárom v auguste 2014. Poškodená si podľa znalkyne v žiadnom prípade príznaky posttraumatickej stresovej poruchy nemohla vymyslieť a to už aj vzhľadom na jej intelektové schopnosti.

Vzhľadom na záver znaleckého posudku, výpoveď znalkyne, ako aj lekársku správu F. J. A. je teda možné konštatovať, že následok na zdraví, ktorý bol poškodenej spôsobený v podobe posttraumatickej stresovej poruchy je v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného P. B., pre ktoré bol uznaný vinným napadnutým rozsudkom, a preto v tejto časti je možné nárok poškodenej považovať za dôvodný.

Z uvedeného titulu, teda sťaženia spoločenského uplatnenia si poškodená uplatňovala nárok na náhradu škody vo výške 21.424,- Eur. Podkladom pre výšku uplatneného nároku bolo ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia obsiahnuté v lekárskej správe F. J. A., v ktorom tento sťaženie spoločenského uplatnenia u poškodenej ohodnotil 1.300 bodmi.

Keďže v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. SO 3594-OL-2014 zo dňa 12.05.2015 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za rok 2014 sa ich výška stanovuje v sume 16,48 Eur za jeden bod, potom to pri stanovenom bodovom ohodnotení 1.300 bodov znamená sumu 21.424,- Eur, čiže takú výšku, v akej bola z uvedeného titulu náhrada škody uplatnená.

Mimo náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia si poškodená uplatňovala náhradu nemajetkovej ujmy, resp. morálnej škody vo výške 100.000,- Eur.

V tejto časti považoval krajský súd uplatnený nárok za dôvodný z časti.

Je nepochybné, že v rámci trestného konania je možné priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy, teda inej, než materiálnej škody. Umožňuje to ustanovenie § 287 ods. 1 Tr. poriadku, z ktorého vyplýva, že ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1 uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený.

Podľa § 46 ods. 1 Tr. poriadku je poškodeným osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda, alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva a slobody.

Z uvedeného je zrejmé, že aj v rámci trestného konania, teda v adhéznom konaní, je možné priznať náhradu inej než majetkovej škody, vždy však len vtedy, ak jej vznik je v príčinnej súvislosti so skutkom, pre ktorý je obvinený stíhaný alebo, ako v tomto prípade, už bol uznaný právoplatne vinným.

V súvislosti s posudzovaním uvedeného nároku je potrebné vychádzať z ustanovení Občianskeho zákonníka a to konkrétne jeho ustanovení § 11 a § 13.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Je zrejmé, že konaním obžalovaného došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv poškodenej a hlavne jej ľudskej dôstojnosti, keď obžalovaný zneužívajúc zlú sociálnu aj finančnú situáciu poškodenej, teda jej zraniteľné postavenie, ju opakovane po dlhšiu dobu nútil vykonávať prostitúciu. Poškodená sa tak stala obeťou obchodovania s ľuďmi a za takýchto okolností je nepochybne potrebné konštatovať, že bola v značnej miere znížená jej dôstojnosť a to v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nepochybne zakladá právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Na rozdiel od materiálnej škody, kde je výšku škody možné exaktne vyčíslieť, na rozdiel napríklad od bolestného alebo sťaženia spoločenského uplatnenia, výšku ktorých je takisto možné stanoviť v závislosti na bodovom ohodnotení, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch exaktne stanovená nie je, a kritériom pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Vzhľadom na uvedené okolnosti, s prihliadnutím na závažnosť, akou došlo k zníženiu dôstojnosti poškodenej konaním obžalovaného i s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých sa tak stalo, aj dôsledky s tým spojené, je podľa názoru krajského súdu, v danom prípade odôvodnená náhrada nemajetkovej ujmy pre poškodenú vo výške 10.000,- Eur.

Vo vzťahu k ďalšej časti uplatneného nároku, v ktorom si poškodená uplatňovala náhradu majetkovej ujmy v sume 44.830,- Eur, ktorá jej mala byť spôsobená tým, že ju obžalovaný nútil vykonávať prostitúciu a za ňou poskytované služby mal zinkasovať celkom 45.990,- Eur (vo vyčíslení je rozpísané, v koľkých prípadoch, aký druh sexu mal byť poskytovaný poškodenou a aké sadzby mali muži, ktorým poškodená sexuálne služby poskytovala, za jednotlivé druhy sexu platiť), pričom z tejto sumy jej mal dať 1.160,- Eur. K tomu krajský súd podotýka, že v tejto časti rozhodne nemožno mať nárok na náhradu škody, aj keby ho bolo možné priznať, za preukázaný. Údaje uvádzané v uplatnení nároku sa totiž v mnohom nezhodujú ani len s obsahom výpovedí samotnej poškodenej a za takejto situácie rozhodne nie je možné v uvedenej časti nárok na náhradu škody priznať.

Z uvedených dôvodov preto krajský súd napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody zrušil a následne z dôvodov, ktoré sú vyššie rozpísané, uložil odsúdenému povinnosť uhradiť poškodenej P. G. škodu a to z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 21.424,- Eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur (teda celkom spolu 31.424,- Eur).

Keďže poškodená si ako už bolo vyššie uvedené, uplatnila nárok na náhradu škody vo vyššej sume, než o tom bolo rozhodnuté, krajský súd ju v zmysle ustanovenia § 288 ods. 2 Tr. poriadku so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.